

Minister for ligestillings tale ved samråd AMU alm. del om Lønkommissionen, spørgsmål BQ

27 juli 2010

J nr. 2010-0010875

Ligestillingsafdelingen/
BOH

Det talte ord gælder.

Samrådsspørgsmål BQ

Ministeren bedes redegøre for de generelle ligestillingsmæssige perspektiver i forlængelse af konklusionerne i lønkommissionens redegørelse.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lone Dybkjær (RV).

Svar på samrådsspørgsmål BQ

Jeg er glad for at få lejlighed til at redegøre for de ligestillingsmæssige perspektiver i konklusionerne i lønkommissionens redegørelse.

Lønkommissionens rapport viser, at langt den største del af lønforskellene på 15-20 procent mellem kvinder og mænds løn skyldes nogle åbenlyse faktorer:

For det første vælger kvinder og mænd i høj grad at uddanne sig og arbejde indenfor forskellige fag og sektorer.

For det andet har kvinder og mænd ofte forskellige funktioner inden for den samme sektor.

Kun 0-3 pct. af forskellen i mænds og kvinders løn kan ikke forklares ud fra objektive faktorer som fag, funktion og anciennitet

Den primære årsag til forskellen mellem kvinder og mænds løn skal altså findes i det kønsopdelte arbejdsmarked.

En af årsagerne til det kønsopdelte arbejdsmarked er det kønsopdelte uddannelsesvalg. Rigtig mange unge kvinder og mænd vælger de traditionelle "kvindefag" og "mandefag", når de skal vælge uddannelse.

Efter endt uddannelse sker der en yderligere opdeling af kvinder og mænd. Både *horisontalt*, hvor kvinder og mænd placerer sig i forskellige brancher og sektorer, men også *vertikalt*, hvor kvinder og mænd placerer sig forskelligt i ledelseshierakiet.

Vi risikerer at spille ressourcer og talent, når kvinder og mænd vælger på baggrund af deres køn i stedet for ambitioner og evner.

Og som det ses af Lønkommissionens rapport, har det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked ikke mindst konsekvenser for det gennemsnitlige lønniveau for henholdsvis mænd og kvinder.

Derfor er nedbrydelsen af det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked en vigtig prioritet i regeringens ligestillingsarbejde.

Jeg vil gerne slå fast, at vi selvfølgelig ikke skal tvinge nogen til at vælge en anden uddannelse eller en anden jobfunktion, end den de selv ønsker.

Men vi kan bidrage til at nedbryde de normer og fordomme, der i dag stadig har stor betydning for kvinder og mænds valg af uddannelse og job.

Når det lykkes, vil vi have bidraget til en mere ligelig fordeling af lønningsposerne til kvinder og mænd i fremtiden. Og vi vil have sikret en bedre anvendelse af alle talenter – og det er vi faktisk dybt afhængige af, hvis vi skal klare os i det globale hjernekapløb.

Om lidt under besvarelsen af samrådsspørgsmål BS vil jeg sammen med beskæftigelsesministeren komme ind på, hvilke konkrete tiltag disse overvejelser giver anledning til.

Spørgsmål BS

Ministeren bedes redegøre for, hvilke tiltag regeringen påtænker i forlængelse af konklusionerne i lønkommissionens redegørelse.

Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Lone Dybkjær (RV).

Svar på spørgsmål BS

Der skal arbejdes på flere fronter. Det handler både om at få nedbrudt forestillinger og normer om "kvindefag" og "mandefag", både i uddannelser og på arbejdsmarkedet. Og det handler om at skabe mulighed for, at flere kvinder kan blive ledere.

I min Perspektiv- og handlingsplan 2010, som vi diskuterede i Folketinget d. 6. maj, har jeg netop fokus på at nedbryde det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked.

Vi vil blandt andet ved brug af rollemodeller vise de unge, at det kan lade sig gøre at træffe et utraditionelt studievalg.

Vi vil samle gode eksempler på, hvordan man i de nordiske lande på forskellige måder har forsøgt at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked. For vi har brug for at få konkrete eksempler på, hvad der virker, frem i lyset.

Det er heldigvis ikke en natur lov, at arbejdsmarkedet er så kønsopdelt, som det er i Danmark. På Island er der for eksempel langt flere mænd, der får en uddannelse inden for social- og sundhedsområdet, end der er i Danmark.

Regeringen har også igangsat initiativer, der skal sikre flere kvinder i ledelse, i bestyrelser og i forskning.

Jeg kan for eksempel nævne Charter for flere kvinder i ledelse, hvor mere end 100 virksomheder har forpligtet sig til at arbejde systematisk og målrettet for at skaffe flere kvinder i ledelse.

Jeg kan desuden oplyse, at ministerierne som opfølgning på lønkommissionens anbefalinger vil blive opfordret til at se på, hvordan de fremover kan blive endnu bedre til at sikre en bedre kønsbalance blandt medarbejderne i staten.

De ansvarlige fagministerier vil samtidig blive opfordret til at se på, hvilke initiativer der kan sættes i gang for at nedbryde det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked.

Ligestillingsafdelingen vil være ansvarlig for at gøre status på ministeriernes fremskridt samt bidrage til at skabe fortsat fremdrift i regeringens indsats med at nedbryde det kønsopdelte arbejdsmarked og uddannelsesvalg.

I 2009 blev der i Perspektiv og handlingsplanen udarbejdet 15 tværministerielle ligestillingspolitiske mål. Et af målene omhandler netop nedbrydelsen af det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked. Her har de relevante ministerier forpligtet sig til at måle udviklingen på en række konkrete indikatorer. Der vil i den tværministerielle arbejdsgruppe om kønsmainstreaming blive fulgt op på, hvordan dette arbejde skrider frem.

Samtidig er ministerierne forpligtet til at udarbejde de såkaldte ligestillingsredegørelser. Der vil også i denne anledning blive fulgt op på, hvordan ministeriernes arbejde skrider frem.

Ligestillingsredegørelserne er med til at skabe opmærksomhed på arbejdet med ligestilling. Og vi kan se, at det virker. I redegørelserne fra 2009 er der sket gode fremskridt i forhold til redegørelserne fra 2007. Ministerierne er i dag blandt andet blevet bedre end

tidligere til at arbejde for at få en mere ligelig kønsfordeling blandt medarbejderne.

Jeg vil gerne understrege, at jeg er helt bevidst om, at jeg alene ikke kan nedbryde det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked. Derfor er det også glædeligt, at der som opfølgning på lønkommissionens konklusioner vil blive sat fornyet fokus på dette.

Samtidig vil jeg understrege, at det her handler om en holdningsændring. Det handler om at ændre normer og fordomme. Det kan ikke ændres udelukkende fra centralt hold. Her må alle give deres besyv med, hvis vi virkelig skal rykke ved de indgroede holdninger om, hvad henholdsvis kvinder og mænd bør og kan beskæftige sig med.

Det er blandt andet derfor, at jeg har inviteret Folketingets partier til et møde. Der er planlagt et møde i september med alle partiernes ligestillingsordførere, hvor det kønsopdelte uddannelsesvalg og arbejdsmarked blandt andet er på dagsordenen.